

Sampoot

KUINKA SAMPOOT TOIMIVAT?

Toiset meistä pesevät hiuksensa joka päivä, toiset vähän harvemmin, mutta kuinka paljon tiedämme, mitä oikeastaan tapahtuu, kun käytämme sampoota? Tiedämmekö esimerkiksi, mitä sampoon on suunniteltu tekemään?

MIKSI TARVITSEMME SAMPOOTA?

Sampoiden tarkoitus on sekä puhdistaa että hoitaa hiuksia. Nykyajan kuluttajalle pelkkä puhdistaminen ei riitä.

Hiuspohjassa on keskimäärin 100 000–150 000 hiusta ja hiusten pituus, muoto ja tyyli vaihtelevat suuresti. Tämä suuri määrä hiuskuitua on omiaan keräämään itseensä likaa ympäristöstä. Kuidun lisäksi hiuksissa on talia, luonnollista rasvaa, jota vapautuu hiuksiin hiuspohjan hiustuppien lähellä sijaitsevista talirauhasista. Kun hiukset pestään usein, tali päällystää hiusta harvoin koko sen pituudelta. Lisäksi hiussuihkeet, muotovaahdot, geelit yms. täytyy poistaa hiuksista, jotta niistä tulisi puhtaat ja jotta ne voidaan muotoilla uudelleen.

KUINKA SAMPOOT TOIMIVAT?

Sampoon ensisijainen tehtävä on poistaa lika ja vasta sen jälkeen hoitaa hiuksia. Tämä tavoite saavutetaan tavallisesti kahdella erityyppisellä ainesosalla. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat pinta-aktiiviset aineet, jotka on suunniteltu puhdistamaan hiukset. Tuotekehityksessä etsitään tasapainoa pinta-aktiivisten aineiden hellävaraisuuden ja puhdistuskyvyn välillä. Toiseen ryhmään kuuluvat hoitavat aineet, jotka jättävät hiukset helposti käsiteltäviksi ja ehkäisevät hiusten "lentelemistä" tai sähköisyyttä. Hoitavat aineet täytyy viedä hiuksiin pesun aikana ja niitä täytyy myös jäädä hiuksiin sen verran, että hiuksia on helppo käsitellä ja että ne tuntuvat puhtailta.

Sampoot

KUINKA AINESOSAT TOIMIVAT?

Tärkein osa sampoota on sekoitus pinta-aktiivisia aineita. On epätavallista, että sampoo sisältäisi vain yhtä pinta-aktiivista ainetta. Toiset pinta-aktiivisista aineista parantavat puhdistuskykyä, toiset lisäävät vaahtoamista ja huuhtelutehoa. Kaikki pinta-aktiiviset aineet ovat hellävaraisia eivätkä ärsytä silmiä. Pinta-aktiiviset aineet vähentävät veden ja lian välistä pintajännitystä niin, että lika saadaan irrotettua ja poistettua hiuksista. Pinta-aktiiviset molekyylit ovat kaksipäisiä: toinen pää on vesihakuinen (hydrofiilinen) ja toinen on rasvahakuinen (lipofiilinen) rasvahappoketju. Pinta-aktiiviset molekyylit ympäröivät likahiukkasen, jolloin muodostuu ”pallo”, jonka sisälle likahiukkanen jää. Molekyylin rasvahappoketjut asettuvat rasvaisten likaker-tymien ympärille. Molekyylin vesihakuiset päät vuorostaan muodostavat pallolle vesiliukoisien pinnan. Näin pinta-aktiiviset molekyylit irrottavat lian hiuksista ja liuottavat sen pesuveteen.

Hoitavat ainesosat

Hoitaviin ainesosiin kuuluvat silikonit ja rasva-alkoholit. Sillikonit ovat tunnettuja voitelevista ominaisuuksistaan ja ne tekevät hiusten selvittämisestä helpompaa. Niitä on viskositeetiltään hyvin erilaisia – vettä ohuemmista aina paksuihin nesteisiin. Mikä on kulloinkin oikeanlainen viskositeetti, riippuu hiustyyppistä sekä siitä, onko hiukset esimerkiksi permanentattu tai värjätty. Rasva-alkoholit hoitavat ja auttavat kontrolloimaan sähköisyyttä ja hallitsemaan

hentoja ”lentäviä” hiuksia. Sampooissa – toisin kuin hoitoaineissa – hoitavat ainesosat ovat usein sähkövarauksettomia. Hoitoaineissa käytettyjen hoitavien ainesosien molekyylin positiivinen varaus yhtyi pinta-aktiivisten aineiden negatiivisen varauksen kanssa. Tuloksena olisi tuote, joka ei kykenisi puhdistamaan eikä myöskään hoitamaan.

Funktionaaliset ainesosat

Kaikki tuotteet, mukaan lukien sampoot, tarvitsevat ainesosia, jotka säätelevät tuotteen viskositeettiä tai sakeutta. Ei olisi mielekästä luoda muuten täydellistä sampoota, joka kuitenkin valuisi annosteltaessa sormien läpi! Sampoot tarvitsevat myös ainesosia, jotka määräävät, kuinka vaahto muodostuu ja huuhtoutuu pois. Niiden lisäksi sampooissa on mukana säilöntäaineita, jotka ehkäisevät mikrobikasvustojen syntyä.

Sampoo voi myös sisältää lisäaineita, joiden tarkoituksena on suojata ja vahvistaa hiuksia. Esimerkiksi tuotteisiin lisätty aurinkosuodatin auttaa suojaamaan hiuksia auringolta.

Esteettiset ainesosat

Tuotteen ulkonäköä parantavien väri- ja helmiäisaineiden ohella tuotteisiin lisätään myös hajusteita. Ne ovat paljon muutakin kuin vain kivoja tuoksujia. Ne tekevät hiustenpesusta kokonaisvaltaisen, moniin aisteihin vaikuttavan, miellyttävän ja houkuttelevan kokemuksen.

UUSIA INNOVAATIOITA

Suurin innovaatio viimeisen 20 vuoden ajalta on 2 in 1 -sampoos, jotka puhdistavat ja hoitavat kuten erilliset sampoo- ja hoitoaineet. 2 in 1 -tuotteet ovat olleet niin suuri menestys, että käytännössä kaikki sampoot sisältävät nykyään runsaasti hoitavia ainesosia. Aluksi 2 in 1 -sampoissa käytettiin hoitavina ainesosina korkeaviskoosisia silikoneja. Nykyään ne on korvattu parannetuilla silikoneilla ja tuotteeseen lisätyillä rasva-alkoholeilla.

Sampoiden koostumuksissa on huomioitu monet erilaiset hiustyytit, joilla kullakin on omat tarpeensa. Esimerkiksi normaalit hiukset tarvitsevat puhdistusta ja tukea, kun taas värjätty hiukset enemmän hoitavuutta. Värjäyksen aikana hiusten pinnalta poistuu rasvahappo. Hiuksesta tulee hydrofiilisempi ja se sisältää enemmän negatiivista varausta, mistä seuraa suurempi sähköisyys. Sen vuoksi värjätty tai kemiallisesti käsitellyt hiukset tarvitsevat koostumukseltaan erityisiä sampoota, joiden sisältämät hoitavat ainesosat kiinnittyvät tavallista hydrofiilisempään hiukseen.

Samalla kun tutkitaan eri hiustyyppien ja -tyylien erityistarpeita, parannetaan sekä pinta-aktiivisten että hoitavien ainesosien valikoimaa. Näin voidaan varmistaa, että kuluttaja saa haluamansa ”lookin” jokaisen hiustenpesun yhteydessä.